

Motion till riksdagen 2009/10:U296

av Anita Brodén och Christer Winbäck (fp)

Demokratibistånd, fattigdomsbekämpning och rättviseaspekt vid klimatförhandlingarna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att det blir en framgång i de fortsatta WTO-förhandlingarna för att säkerställa de fattigaste ländernas marknadstillträde.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige, som ett föregångsland i biståndssammanhang, bör stimulera andra givarländer att också ta sitt ansvar, infria givna löften och därmed höja biståndsam ambitionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att ett rättviseperspektiv genomsyrar klimatförhandlingarna i Köpenhamn, som ger de fattigaste länderna rätt till utveckling och därmed ökad chans till fattigdomsbekämpning.

¹ Yrkande 1 hänvisat till NU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att effektivisera biståndsinsatser samt också tydliggöra vikten av demokratisering, mänskliga rättigheter, miljö och jämställdhet i samband med biståndsinsatser. Det är ett bra grepp och kommer att kunna leda till en positiv utveckling.

Ett av de viktigaste verktygen för att uppnå en välståndsökning och därmed minskad fattigdom handlar om ökat tillträde till de lokala marknaderna men också om frihandel till en global marknad. Den protektionistiska jordbrukspolitik, med exportbidrag och tullar, som förts inom EU men också i övriga västländer har slagit ut möjligheter för de allra fattigaste ländernas bönder att få avsalu för sina produkter. Det är därför av allra största vikt att det blir en positiv förändring i de fortsatta WTO-förhandlingarna, något som Sverige bör arbeta mycket hårt för.

Fattigdomen skördar fortfarande offer och skapar lidande för miljontals människor runtom i världen. Fortfarande lever nästan en miljard människor i extrem fattigdom, dvs. på mindre än en dollar om dagen. I juli 2007 presenterade FN en ”halvtidsrapport” för att granska utvecklingen för att uppnå FN:s millenniemål. Rapporten visar att framsteg gjorts för att halvera andelen människor som lever i extrem fattigdom. Detta mål är inom räckhåll i de flesta regioner förutom Afrika söder om Sahara, där möjligheterna att uppnå målet är minimala. Rapporten visar också på framgångar vad gäller andelen barn som går i skola, även i Afrika söder om Sahara.

Ett tydligt budskap i FN-rapporten är att bristen på ökat bistånd omöjliggör att uppnå målen och att rika länder inte levt upp till sina åtaganden i millenniemål 8. Biståndet har sjunkit i verkliga tal med 5,1 procent mellan 2005 och 2006 (UNDP, 2007). G8-ländernas löfte i somras att förstärka insatserna till lokal livsmedelsproduktion i Afrika var ett välkommet besked.

Glädjande nog kan vi konstatera att Sverige, trots den rådande lågkonjunkturen, bibehåller ett bistånd med 1 procent av BNI. Sverige har också vidtagit konkreta åtgärder för att stärka effektiviteten i biståndet. Sverige är därmed ett ledande land i biståndssammanhang, inte minst inom EU som nyligen lagt fast en plan för att öka medlemsländernas bistånd till 0,7 procent av BNI för de länder som inte redan ligger över detta mål.

Sverige, som ett föregångsland i biståndssammanhang, bör stimulera andra givarländer att också ta sitt ansvar och infria givna löften och därmed leva upp till ett högt biståndsmål. Ytterligare steg kan tas för att säkra att biståndet stödjer fattigdomsbekämpning och en demokratisk utveckling i samarbetsländerna i enlighet med målsättningarna i svensk politik för global utveckling (PGU).

I samband med den nya inriktning som regeringen nu gör vad gäller biståndet förutsätter vi att biståndet i större utsträckning fokuserar på att bidra till FN:s millenniemål och att stärka demokratiutveckling i utvecklingsländer. Idag går stora summor av biståndet förlorade – hela en tredjedel av EU-ländernas bistånd år 2006 (Concord, 2007) – genom att det används till utgifter i Europa för andra ändamål, bl.a. exportkrediter.

Fel! Okänt namn på

En central uppgift för biståndet är att stärka demokratiutveckling i samarbetsländerna. Bistånd bör ges med tydliga krav på att uppvisa resultat vad gäller stärkande av demokrati och mänskliga rättigheter. Resultaten bör utvärderas kontinuerligt.

Sveriges politik för global utveckling (PGU), och dess målsättning att politiken ska genomsyras av ett fattigdoms- och ett rättighetsperspektiv, bör i större utsträckning ges en central roll i alla politikområden. Mekanismer, däribland konsekvensanalyser, utvärderingar och bred dialog med olika aktörer i Sverige, bör stärkas för säkra att PGU genomsyrar alla politikområden.

Klimatproblematiken har tagits på ett allt större allvar i många länder tack vare senaste årets rapporter, där FN:s klimatpanels (IPCC) rapport samt den s.k. Sternrapporten speciellt kan nämnas. De väntade klimatförändringarna kommer att innebära extrema vädersituationer vad gäller torka, väta, blåst och temperaturer. De som kommer att drabbas allra hårdast är många människor i utvecklingsländerna. För att förhindra denna utveckling är ett riktat miljöbistånd nödvändigt. Miljöbistånd kan medverka till tekniköverföring, tillvaratagande av förnybara resurser samt bidra till en gemensam satsning för att förhindra de svåraste klimatscenerierna och därmed skapa en bättre miljö och hälsa.

I samband med klimatförhandlingarna i Köpenhamn är det av allra största vikt att ett rättviseperspektiv genomsyrar förhandlingarna som ger de fattigaste länderna rätt till utveckling och därmed ökad chans till fattigdomsbekämpning.

Stockholm den 2 oktober 2009

Anita Brodén (fp)

Christer Winbäck (fp)